

Cuvânt-înainte

Sunt bucuroasă să prezint cititorilor o nouă lucrare didactică, *Drept administrativ românesc. Partea specială: Actul administrativ. Domeniul public. Contenciosul administrativ. Răspunderea administrativă*.

Datorită universalității și expansiunii administrației publice, din ce în ce mai mult studiile de administrație sunt considerate o parte esențială a pregătirii unei persoane chiar dacă nu dorește să urmeze o carieră guvernamentală.

Dreptul administrativ tratează problemele juridice cu care se confruntă fiecare profesionist al dreptului, fie că sunt studenți la primul contact cu domeniul juridic fie că sunt profesioniști experimentați ai dreptului.

Sper că lucrarea va contribui la redefinirea domeniului său de studiu și practică prin introducerea mai multor concepte noi pe care le-am prezentat prin combinare cu contextele tradiționale.

Această lucrare joacă un rol important nu numai în instruirea studenților, ci și în indicarea unor noi idei și direcții pentru practicieni și cercetători.

Structura lucrării

Structura cursului a fost adaptată în mod creativ la specificul specializării studenților de la Facultatea de Drept și Administrație Publică. Ea este echilibrat structurată în 4 părți (*Actul administrativ, Contenciosul administrativ, Domeniul public și Răspunderea administrativă*) și este compusă din 14 de prelegeri, câte săptămâni numără un semestru universitar. Fiecare parte cuprinde mai multe prelegeri.

O atenție specială am acordat ca fiecare prelegere să aibă în introducere o pagină de prezentare care conține harta secțiunii. Pentru fiecare temă harta secțiunii sau foaie de parcurs a fost concepută ca un plan strategic în care se regăsesc noțiunile de bază care definesc obiectivele și rezultatele didactice urmărite și care include pașii necesari pentru a-le

atinge. De asemenea, harta secțiunii servește ca instrument de comunicare cu studenții care ajută la articularea gândirii strategice prin formarea unei imagini de ansamblu asupra instituțiilor juridice și este totodată de mare folos în recapitularea pentru examen.

După prezentarea cât mai sintetică și la obiect a instituțiilor analizate, pentru fixarea noțiunilor și consolidarea vocabularului de specialitate, am elaborat mai multe instrumente de consolidare a cunoștințelor prin: noțiuni de vocabular, întrebări și grile.

Harta lucrării

Lucrarea analizează partea specială a Dreptului Administrativ și este structurată pe patru teme mari:

(1) Actul administrativ (2) Răspunderea administrativă, (3) Contenciosul administrativ și (4) Răspunderea administrativă

TEMA I intitulat *Actul administrativ*, cuprinde cinci prelegeri structurate astfel:

Prelegerea 1. face o introducere și definește actul administrativ vorbind pe rând despre: (1) formele de activitate ale administrației publice, (2) definirea actului administrativ, și (3) clasificarea actelor administrative.

Prelegerea 2. continuă cu analiza trăsăturilor actului administrativ prin următoarele secțiuni: (1) actul administrativ ca manifestare unilaterală de voință, (2) efectele juridice produse de actul administrativ, (3) persoană juridică de drept public ca autor al actului administrativ și (4) emiterea actului administrativ în regim de putere publică.

Prelegerea 3. creează o viziune de ansamblu asupra condițiilor de valabilitate ale actului administrativ vorbind despre: (1) condițiile de valabilitate ale actului administrativ (2) enumerarea condițiilor de valabilitate; (3) capacitatea persoanei juridice de drept public de a emite acte administrative, (4) competența de a emite acte administrative și (5) principiul legalității a actelor administrative.

Prelegerea 4. continuă analiza condițiilor de valabilitate ale actului administrativ astfel (6) obiectul actului administrativ, (7) cauza actului administrativ, (8) forma actului administrativ, (9) procedura de adoptarea a actului administrativ.

Prelegerea 5. este dedicată efectelor actelor administrative și se referă la: (1) intrarea în vigoare a actului administrativ și (2) ieșirea din

vigoare a actului administrativ prin: revocare, anulare, suspendare, ajungerea la termen, caducitate ori perimare.

În **TEMA II** intitulat ***Domeniul public*** pe parcursul a 7 prelegeri este analizat regimul juridic al domeniului public și modalitățile de exercitare a dreptului de proprietate publică astfel:

Prelegerea 6. face o introducere a temei fiind organizată în două secțiuni. În partea întâi definește bunurile de uz sau interes public. Apoi în partea a doua analizează dreptul de proprietate publică.

Prelegerea 7. se apleacă asupra analizei Domeniului Public din perspectiva sa ca masă patrimoniale de afectatiune specială cu un regim juridic caracterizat prin trei de iii: inalienabil, imprescriptibil și insesizabil.

Prelegerea 8. vorbește despre exercitarea dreptului de proprietate publică și subliniază că autoritățile deliberative, precum Consiliul Local, Consiliul Județean sau Guvernul, sunt entitățile care exercită efectiv dreptul de proprietate publică. Astfel că ele stabilesc și aleg modul în care sunt valorificate bunurile de uz sau interes public prin una dintre următoarele modalități: (1) dare în administrare, (2) concesiune, (3) închiriere sau (4) dare în folosință gratuită.

Prelegerea 9. analizează *Darea în administrare a bunurilor de uz public* ca modalitate ne-contractuală de valorificare a bunurilor de uz public prin care, persoana juridică de drept public, proprietarul bunului public, denumit *Cedent*, transmite celeilalte părți, numit *Administrator*, dreptul și obligația de *administrare* a unui bun proprietate publică, pentru o perioada determinată.

Prelegerea 10. prezintă *Concesiunea bunurilor de uz public*- ca fiind acel contract prin care, persoana juridică de drept public, proprietarul bunului public, denumită *Concedent*, transmite celeilalte părți- operatorul economic- numită *Concesionar*, dreptul și obligația de *exploatare* a unui bun proprietate publică, pentru o perioada determinată, de cel mult 49 de ani, în schimbul unei sume de bani denumită *redevență*.

Prelegerea 11. vorbește despre *Închirierea bunurilor de uz public*- contract prin care, persoana juridică de drept public, proprietarul bunului public, denumită *Locator*, se obligă să asigure celeilalte părți, operator economic – denumită *Chiriaș*, folosința acelu bun, pentru o perioada determinată.

Prelegerea 12. analizează *Darea în folosință gratuită* ca modalitate ne-contractuală de valorificare a bunurilor de uz public prin care, persoana juridică de drept public- proprietar al unui bun public, denumit *Cedent*, transmite celeilalte părți, un O.N.G. de utilitate publică, numit *Cesionar*, dreptul de *folosință* a unui bun proprietate publică, pentru o perioada determinată.

TEMA III intitulat *Contenciosul administrativ*, este compus dintr-o singură prelegere având în vedere că studenții de la specializarea Administrație publică studiază procedura contenciosului administrativ ca materie distinctă.

Prelegerea 13. discută despre *Contenciosul Administrativ* ca activitate de soluționare de către instanțele de contencios administrativ competente a litigiilor în care cel puțin una dintre părți este o autoritate publică, iar conflictul s-a născut fie din emiterea sau încheierea, după caz, a unui act administrativ, în sensul prezentei legi, fie din nesoluționarea în termenul legal ori din refuzul nejustificat de a rezolva o cerere referitoare la un drept sau la un interes legitim. Structura prelegerii se referă la: (1) Introducere: despre judecată și contencios; (2) Definiția contenciosului administrativ; (3) Clasificarea contenciosului administrativ; (4) Cadrul legal al contenciosului administrativ; (5) Părțile unei acțiuni în contencios administrativ; (6) Obiectul cererii în contencios administrativ; (7) Instanțele competente să soluționeze cererile de contencios administrativ; (8) Tipuri de acțiuni în contencios administrativ; (9) Procedura de soluționare a cererilor în contencios administrativ; (10) Condițiile de admisibilitate ale acțiunii în contencios administrativ; (11) Hotărârea judecătorească în contencios administrativ; (12) Executarea hotărârii pronunțate de instanța de contencios administrativ.

TEMA IV intitulat *Răspunderea administrativă* este analizată din perspectiva noului temei legislativ care reglementează această instituție, respectiv Partea a VII-a a Codului administrativ dar și a Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor.

Prelegerea 14. este dedicată, astfel, analizei *Răspunderii administrativă* care revine atunci când printr-un fapt ilicit încalcă normele administrative. Această formă de răspundere *îmbracă* trei forme:

(1) răspunderea administrativ-disciplinară, (2) răspunderea administrativ-contravențională și (3) răspunderea administrativ-patrimonială.

Preocupările de analiză a actului administrativ au fost publicate în anul 2018, înainte de adoptarea codului administrativ, într-o monografie dedicată acestui subiect, ulterior acest conținut a fost supus unui proces de sinteză, fiind înlăturate informații mai puțin relevante, iar la unele titluri și subtitluri au intervenit adaptări necesare în corelate la modificările legislative. Materialul despre domeniul public, contenciosul administrativ și răspunderea administrativă văd pentru prima dată lumina tiparului.

Lucrarea cuprinde surse bibliografice bogate și actualizate la nivelul luni ianuarie 2023, acesta au fost structurate și grupate la sfârșitul manualului.

Un obiectiv important al lucrării a fost să mențin o abordare simplă și sistematizată a instituțiilor fundamentale. Totodată, am urmărit ca structura lucrării să fie organizată pentru studiul său în 14 prelegeri care corespunde cu structura de 14 săptămâni a unui semestru universitar.

La fel de important este că analiza temelor este făcută în lumina Codului administrativ astfel încât lucrarea reprezintă un instrument util pentru recapitularea materiei în vederea susținerii examenului de licență sau a concursurilor profesionale pentru funcționarii publici. De aceea la sfârșitul fiecărei prelegeri am propus câteva instrumente care să contribuie la fixarea și consolidarea cunoștințelor precum: **noțiuni de vocabular**, **întrebări și grile**.

Despre autor

Mădălina Voican este conferențiar universitar în cadrul Facultății de Drept a Universității din Craiova, cu o vastă experiență didactică și practică în domeniul dreptului administrativ. Domeniile sale de specializare de-a lungul a a 25 de ani de cercetare și predare academică include următoarele discipline: Drept administrativ, Politici publice și planificare strategică, Etica funcției publice, Știința administrației, Reforma administrației publice.

În egală măsură autoarea a participat la multe conferințe internaționale și a fost expusă la experiențe internaționale prin mobilitățile academice, de cercetare sau ca expert precum Curtea Europeană a drepturilor Omului, Curtea Internațională de Justiție, două granturi Fulbright finanțate de Guvernul American, un grant de cercetare în Norvegia (2023 în rețeaua COST a Uniunii Europene). Totodată, abilitatea autoarei de a scrie proiecte este o calitate valoroasă, deoarece obținerea finanțării pentru proiectele de cercetare este esențială pentru continuarea activității de cercetare.

De asemenea activitatea interdisciplinară a autoarei, care integrează analiza comparată cu alte țări, dimensiunile de gen, incluziune și digitalizare aduc o perspectivă mai bogată și complexă și contribuie dezvoltarea de soluții mai eficiente și mai echitabile.

În mod constant activitatea de predare a fost dublată încă de la începutul carierei didactice de o intensă activitate de cercetare în domeniile mai sus menționate. Totodată ca practician al dreptului am experiență temeinică în profesiile juridice de avocat și executor judecătoresc. În plus, de-a lungul timpului am lucrat cu contracte de consultanță în numeroase și variate programe cu finanțare națională sau externă, iar în perioada 2002-2003 am lucrat ca și consultant la Banca Mondială la Washington pe programe și intervenții privind reforma administrației publice.

În ansamblu, parcursul autoarei reflectă o implicare profundă în mediul academic și de cercetare, cu un accent puternic pe experiența internațională și colaborările interdisciplinare. Aceste experiențe ar putea

contribui semnificativ la dezvoltarea cunoștințelor și la avansarea domeniului de cercetare a dreptului administrativ

Mulțumiri familiei mele: Doina și Alex

În încheiere, îi mulțumesc **mamei** mele, Doina, care a făcut posibilă finalizarea acestui proiect editorial. Mama nu numai că m-a încurajat constant și a îngăduit stresul și oboseala autoarei dar m-a suplinit cu gătitul și alte treburi casnice oferindu-mi timpul prețios pentru această cercetare.

De asemenea, îi mulțumesc **fiului** meu, Alex, care a avut înțelegerea și răbdarea de a mă lăsa să mă împart între acest demers academic și rolul de mămică. Alex este un *fine young man*, un adolescent de toată nădejdea, cu rezultate școlare de excelență care mă fac mândră de el. Performanța deosebită de a obține media 10 la Evaluarea Națională m-a făcut nu numai încrezătoare în această realizare remarcabilă dar totodată m-a liniștit astfel încât să mă pot concentra și asupra carierei mele academice.

Totuși, mai în glumă mai în serios, fiul meu Alex îmi amintește că i-am rămas datoare pentru că și la televizor, în mesajul de interes public, ne spune că: „Pentru sănătatea emoțională a copilului dumneavoastră petreceți cât mai mult timp împreună cu el”.

Autoarea